

Pyhämäan ja Pyhärannan sotavetaraanit yhdessä kirjassa

Toinen veteraanimatrikkeli valmis

Jussi Arola

Vuoden 2010 keväällä perustetun Vakkasuomalaista sotavetaraanitietoa talteen ry:n asetti aikanaan tavoitteekseen veteraanimatrikkelin kokoamisen ja julkaisemisen kaikista niistä kunnista, joista sellaista ei vielä ole julkaistu.

Viidestä matrikkelista ensimmäinen, Lokalahti julkaistiin reilu kuukausi sitten ja toisena oli valmistumisvuorossa Pyhämaalaiset ja pyhärantalaiset sodissa 1939-1945.

Sunnuntaina julkaistu Pyhämäan ja Pyhärannan yhteinen veteraanimatrikkeli noudattaa jo Lokalahden matrikkelista tuttua linjaa, se

sisältää kattavan luettelo tietoineen ja kuvineen sotavetaraanista sekä paljon mielenkiintoisia artikkeleja.

–Meille oli onni päästä mukaan **Matta Jalavan** vetämään hankkeeseen. Vastasimme kyselyyn aikanaan myöntävästi ja reilussa kahdessa vuodessa keräsimme yli 800 henkilön tiedot kirjaksi, kertoo **Iivo Junkola**, joka yhdistyksen hallituksen jäsenenä on johtanut tietojen keräystä Pyhärannassa ja Pyhämäassa.

Hänellä on ollut apunaan yli 30 vapaaehtoista henkilöä, jotka tietoja ovat kaivaneet esiin, Junkolan mukaan talkoohenki on ollut voimissaan.

–Meidän tehtävämme on nyt huolehtia, että tämä arvokas kirja tulee yleiseen ja julkiseen käyttöön.

Vakka-Suomen suojeluskuntien perinneyhdistyksen puheenjohtaja **Mika Wessman** toivoi samaa.

–Koulu huolehtii yleisestä

Kuvassa Sinisen Ristin saajat.

sotahistoriasta, niiden syistä ja seurauksista, mutta tällaiset paikallisteokset tuovat ne asiat jokaista lähelle ja vahvistavat paikallista identiteettiä.

Asekätkentää, sotahevosia ja merikuljetuksia

Hankevastaavana toiminut yhdistyksen sihteeri Matti Jalava kertoi, miten suurhanke aikanaan alkoi ja miten se on reilun kahden vuoden aikana valmistunut.

Pyhämäan ja Pyhärannan matrikkelin jälkeen yhdistys julkaisee kevään aikana vielä kolme kirjaa, Uudenkaupungin, Taivassalon ja Vehmaan matrikkelit.

Vakka-Suomessa on jo aiemmin julkaistu vastaavaa laiset teokset Lautilassa, Kallannissa ja Kustavissa, joten

ensi vuoden aikana, lähes viimeisenä mahdollisena hetkenä, alueen sotavetaraanien tiedot on kirjoissa ja kansissa.

Raumalainen toimittaja **Markku Vainio** on Pyhämäan-Pyhärannan teoksen kirjoittanut joukon historiallisia artikkeleja ja toimittanut mm. vanhoja haastatteluja luettavaan muotoon.

Kirjassa on lisäksi mm. pitkä juttu kukkolalaisesta **Aarne Virtasesta**. Tarina perustuu Virtasen omiin muistelmiin. Virtanen kuljetti satoja inkeriläisiä veneellä Ruotsiin turvaan, josta työstä hän sai sodan jälkeen neljän kuukauden ehdottoman vankeusrangaistuksen.

Lyhyempiä juttuja on mm. kansanhuollon toiminnasta, sotahevosista, asekätkennästä ja saksalaisen lentokoneen pakkolaskusta, korjaamisesta ja läh-

döstä lhoodessa.

Matrikkelityössä mukana olleita talkoolaisia ja tietojen kerääjiä muistettiin tilaisuudessa kunniamerkein ja mitalein. Sinisen Ristin saivat **Jukka Alhoranta, Paula Eilu, Maila Jalo, Iivo Junkola, Marja Junkola, Markku Junttila, Pentti Karru, Raimo Kuusinen, Salme Leino, Kai Lindgren, Viljo Saari ja Jukka Saarinen**.

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön pronssisen ansiomitalin saivat **Seppo Aalto, Arja Alhoranta, Jorma Jalava, Mirja Kauppilaine, Elisa Korjus, Lilja Laiho-Virtanen, Markku Laivo, Rauno Luttinen, Antti Mäki-Tanila, Arja Numme, Olavi Nurmi, Esko Peltola, Erkki Ruohonen, Ester Ruohonen, Mika Sjöblom, Aimo Sotka, Kauko Telén ja Eero Urhonen**.

Iivo Junkola on toiminut tietojen keräyksen esimiehenä Pyhämäan ja Pyhärannan alueella.